
CONCIO III.

THEMA: Ego et Pater unum sumus.

(Ioan. c. X, v. 30).

IDEA CONCIONIS

PROP. Cor Iesu aestimandum, quia est Verbo Dei substantialiter unitum.

DIVISIO. Non est unitum Verbo Dei I accidentaliter; II nec naturaliter; III sed personaliter.

PARS I. Non accidentaliter: quia *a*) non per inhabitationem; *b*) nec per unitatem affectus; *c*) nec secundum operationem; *d*) nec secundum dignitatem honoris; *e*) nec secundum communicationem nominum facta fuit unio duarum naturarum in Christo.

PARS II. Non essentialiter: quia *a*) non commixtione; *b*) nec conversione; *c*) nec compositione naturarum.

PARS III. Sed fuit unitum Verbo Dei personaliter: quia *a*) sic fides docet; *b*) quia uni eidemque supposito attribuuntur in Christo, quae in duabus naturis gesta sunt; *c*) quia, e contra, nullo modo talis unio facta fuisset.

Maximum, ex miraculis in Incarnatione exequenda a Deo patratis, est abs dubio unio hypostatica, qua duae naturae infinite ad invicem distantes eadem hypostasi subsistunt et in persona Verbi uniuntur, qua unione constituitur Christus « homo Deo mixtus » (1). Caeterorum enim, quaedam sunt veluti praeparatio, sicut formatio corporis de Spiritu Sancto; quaedam veluti corollarium, sicut nativitas ex clauso utero matris; quaedam vero ad decus prolis conceptae, sicut formatio in instanti.

(1) TERTULLIAN. *Apol.* 2.

Hoc tamen est maximum, quod « licet Deus sit et homo, non duo tamen sed unus est Christus; unus omnino non confusione substantiae, sed unitate personae » (1). Ex eo namque abunde fluunt miracula non modo in humanitate Christi mox concepti iam patrata, sicut usus perfectus rationis et visio beatifica, sed omnia alia, quae ab ortu natiuitatis usque ad mortem et docuit et fecit. Et propter hoc et ad hoc ordinata sunt mirabilia quae, natiuitatis, transfigurationis et mortis Eius causa, operata divinitus fuerunt. Hinc summum illud Sacratissimi Cordis emergit, quod per hanc hypostaticam unionem est non quocumque modo, sed substantialiter Verbo unitum. Et haec est ratio, qua sequentem statuo propositionem.

Propositio. *Cor Iesu aestimandum, quia est Verbo Dei substantialiter unitum.*

De Fide est Cor carneum Christi esse Cor Filii Dei; ideo vocamus illud usu loquendi communi: Cor divinum. Nam Cor, sicut tota humanitas, assumptum fuit a Verbo in unitate personae; et ideo, quamvis Christus verus Deus et homo verus sit, persona subsistens in duabus naturis, est tantum divina; et proinde Cor physicum Iesu est Cor divinum.

Hinc quod postquam de illo uti de Corde Filii Patris aeterni et uti de Filio Virginis Matris loquuti sumus, mentem convertere debeamus ad considerationem Eius prout est unitum non quocumque modo, sed substantialiter Verbo Dei; propter quod est maximi, et ultra aestimandum.

Divisio. Nam non est unitum Verbo Dei. I. *Accidentaliter*; II. *Nec naturaliter*; III. *Sed personaliter*. Ideo substantialiter.

(1) *Symb. S. Alban.* vv. 32, 33.

PARS I. — NON ACCIDENTALITER.

Alter ex haereticis, a sensu catholico aberrans, cum de unione duarum naturarum ageretur, fuit Nestorius personas in Christo separans, seu clarius duplicem in eo personam admittens, divinam scilicet et humanam. Dicebat enim Christum esse personam creatam atque purum hominem, cui Verbum divinum unitum fuerat unione tantum accidentali; quam unionem diversimode propugnabat: I. vel secundum inhabitationem, in quantum scilicet Verbum divinum habitavit in illo sicut in templo, specialiori tamen modo quam in aliis iustis; II. vel per unitatem seu conformitatem affectus, quatenus hominis voluntas semper erat conformis voluntati Verbi; III. vel secundum operationem, qua dicebat hominem illum fuisse divini Verbi instrumentum; IV. vel secundum dignitatem honoris, quatenus honor, exhibitus Filio Dei, exhibebatur etiam filio hominis, non propter hunc sed propter eum, cui coniunctus erat; V. vel secundum communicationem nominum, prout dicimus illum hominem esse Deum et Filium Dei (1). Cuius erroribus Sanctus Cyrillus restitit, et omnes hosce et huiusmodi Ecclesia in Concilio Ephesino anathematizavit.

Ex hac enim Nestorii doctrina sequeretur: I. Verbum non assumpsisse vere ac proprie carnem, quod est contra illud Ioannis: *Et Verbum caro factum est* (2); et consequenter Cor physicum Iesu non esse vere ac proprie Cor Filii Dei, quod est contrarium doctrinae, quam Ecclesia propugnat de eius divinitate; II. Duas in Christo esse personas, divinam scilicet et humanam, quod adversatur Concilio Chalcedonensi statuenti: « Non in duas personas partitum aut divisum, sed unum eundemque Filium unigenitum, Deum Verbum, Do-

(1) D. THOM. *Summa Theol.* p. III, q. II, art. 6.

(2) Cap. I, v. 14.

minum nostrum Iesum Christum confitemur » (1); et consequenter Cor Iesu esse cor hominis Christi, non autem Cor Verbi; III. Beatam Virginem non generasse Filium Dei, nec esse Matrem eius, quod damnatur a Synodo Ephesina: « Si quis non confitetur Deum esse secundum veritatem Emmauelem, et propter hoc Dei genitricem sanctam Virginem (genuit enim carnaliter carnem factum Dei Verbum); anathema sit » (2); et per consequens Cor Iesu non esse in sinu Virginis Matris a Spiritu Sancto formatum; IV. Proprietates utriusque naturae non posse in Christo de se invicem praedicari, et sic non posse dici quod homo est Deus et Deus est homo, Deus est natus et passus; quod est contra decisiones Concilii Ephesini (3) et Lateranensis (4) et S. Damascenum asserentem « quod Deus suscepit ea, quae sunt carnis idiomata, id est proprietates, dum Deus passibilis nominatur et Deus gloriae crucifixus est » (5); nec posset consequenter dici quod Deus dilexit nos corde carneo.

PARS II. — NON ESSENTIALITER.

Eutiches haeresiarca, ita confundit naturas in Christo, ut dicat ex duabus ante unionem distinctis, unam post unionem constitutam esse; secundum quod Cor Iesu non esset et Cor hominis Christi et Cor Filii Dei, quod haereticum est. Ideo dico unionem huius Cordis cum Verbo non esse essentialiter, seu in natura.

Divus Ioannes (6) Christum verum hominem ostendit: « Quaeritis me interficere hominem, qui veritatem vobis locutus sum »; et simul Dei Verbum praedicat: « Hic est verus

(1) Act. 5 vers. finem.

(2) Part 1^a, cap. XXVI, anathem. 1.

(3) Canone 1°.

(4) Sub Martino I, consultat. V, cap. 6 et syn. VI, act. 11 et 18.

(5) *Orthod. fide* lib. 3, cap. IV et VI.

(6) *Evang.* c. VIII, v. 40.

Deus et vita aeterna » (1), et ita de eo loquitur post unionem. Super quod scribit Perrone (2): « Ergo si Christus post unionem verus Deus et verus homo praedicatur, utramque naturam post unionem integram, distinctam, inconfusam, atque impermixtam habuit; alioquin neque vere Deus, neque vere homo fuisset et esset ».

Ideo Concilium Chalcedonense statuit (3): « Christum, Filium Dei unigenitum, in duabus naturis inconfuse, incommutabiliter, indivise, inseparabiliter agnoscendum, numquam sublata differentia naturarum propter unionem, magisque salva proprietate utriusque naturae, et in unam personam atque subsistentiam concurrente ».

Restat tandem ut, clarissimum P. Perrone sequentes, argumento theologico rem ostendamus (4). Si una tantum natura in Christo esset ex duabus naturis ante unionem distinctis, esset vel commixtione seu mutatione, vel conversione, vel compositione (5). Sed nullum horum admitti valet. Non commixtione; duplici ratione. Prima, quia repugnat divinae substantiae propter summam eius simplicitatem cum alia substantia commisceri; secunda, quia Christus nec esset Deus neque homo, nam nova substantia sic commixta per amissionem suarum proprietatum, nec esset substantia humana nec divina, et Iesus, cuius Cor colimus, est consubstantialis Patri secundum divinitatem, et consubstantialis Matri secundum humanitatem. Non conversione; nam conversio fit quando quaelibet substantia extinguitur. Sic vel natura divina conversa esset in humanam, vel humana in divinam. Nunc autem divina natura propter suam immutabilitatem nequit in aliam converti; et natura humana nequit in divinam mutari propter suam finitam conditionem; et praeterea nequit humana natura a divina extingui vel absorberi, tunc enim

(1) *Epist.* 1^a cap. V, v. 20.

(2) *De Incarnat.* cap. III, art. 3.

(3) Part II, act. 5 ad finem.

(4) *De Incarnat.* cap. III, art. 3.

(5) Vid. D. ТНОМ. in sua *Sum. Theolog.* p. III, q. II, a. 1.

cum tantum maneret in Christo natura divina, iam actum esset de mysterio Incarnationis. Ergo Cor Iesu non est unitum Verbo Dei essentialiter per conversionem; alioquin fallax esset cultus ad Cor Iesu sive physice sive symbolice sumptum, et Ecclesia defecisset, nos impellens ad Cor physicum adorandum, si extinctum vel absortum esset a natura divina. Tandem non compositione, sicut invenitur in homine, qui ex anima et corpore constat; quia, quamvis hae duae substantiae concurrant ad hominis naturam efformandam, tamen nec anima sola nec corpus solum sunt substantiae in se completae et perfectae in ratione naturae, nam natae sunt et dispositae ad constituendum integram naturam, humanam nempe. Quod quidem dici nequit de Christo (nec de suo sanctissimo Corde), cuius utraque natura est perfecta, integra, completa, divina nempe et humana, quarum una nullo modo alterius indiget ut talis sit.

PARS III. — SED PERSONALITER.

Cor Iesu Verbo Dei esse substantialiter unitum nihil aliud significat quam: esse Verbo Dei personaliter coniunctum; ex duobus enim, infinite distantibus, divinitate scilicet et humanitate, causa huius unionis procedit unum perfectissimum et divinum, Verbum videlicet incarnatum, naturis distinctis tamen et integris remanentibus. In Deo enim non est aliud natura et suppositum, vel persona; quia natura dicitur secundum quod est essentia quaedam; eadem vero dicitur suppositum, vel persona, secundum quod est subsistens, cum in eo nihil aliud sit praeter rationem naturae suae. Ideo, quia Cor Iesu est Verbo Dei personaliter unitum, est unitum ei substantialiter.

a) De fide est unionem Verbi incarnati factam esse in persona (1); et Ecclesia universa hoc profitetur in symbolis Apostolico, Nicaeno et Athanasii. De Christo enim dicit S. Athanasius « Qui licet Deus sit et homo, non duo tamen,

(1) Vid. *Sum. Theol.* D. THOM. p. III, q. II, a. 2.

sed unus est Christus. Unus autem non conversione divinitatis in carnem, sed assumptione humanitatis in Deum. Unus omnino non confusione substantiae, sed unitate persona » (1). Qui quidem Christus, ut definivit Concilium Constantinopolitanum II, « est ex duabus naturis in una substantia et in una Verbi persona ». « Non in duas personas partitum, aut divisum, sed unum et eundem Filium unigenitum Deum Verbum Dominum nostrum Iesum Christum confitemur » legitur in Chalcedonensi synodo (2). Ex his ergo iam patet unionem Cordis Iesu cum Verbo esse substantialem, utpote in persona Verbi effectam.

b) Sed ad clariorem rei intelligentiam et ad maiorem sanctissimi Cordis aestimationem, adducam hic argumentum theologicum a P. Perrone propositum (3) ad probandam unitatem Personae divinae Christi. « Ibi unica eaque divina persona agnoscitur debet, ubi uni eidemque supposito attribuuntur, quae in duabus naturis gesta sunt, ac de uno eodemque individuo, eoque divino, subsistente in duabus naturis, constanter praedicatur ». Atqui talia tribuuntur Christo, et ita praedicantur de eo. Apostolus enim dicit: « illum qui erat in forma Dei accepisse formam servi; illum, qui est aequalis Patri secundum divinitatem, minorem esse Patre propter formam servi ». Et S. Ioannes initio Evangelii scribit: « Et Verbum caro factum est ». Et ipse Christus praedicabat et se unum cum Patre, et se minorem Patre. Haec autem et similia falsa essent si una eademque persona divina in duabus naturis non subsisteret. Ergo Christus est *unus* non confusione substantiae, sed unitate personae ».

c) Tandem; si haec unio facta non fuit in natura, ut diximus, oportet quod facta sit in persona, alioquin nullo modo facta esset, et sic tolleretur Incarnationis mysterium. Ut enim dicit D. Thomas (4): « Omne quod inest alicui personae, sive

(1) *Symb.* vv. 31, 32, 33.

(2) *Act.* 5.

(3) *De unione hypost.* art. 1°.

(4) *Sum. Theolog.* p. III, q. II, art. 2.

pertineat ad naturam eius, sive non, unitur ei in persona. Si ergo humana natura non unitur Verbo Dei in persona, nullo modo ei unitur; quod est contra fidem, quam tenet Ecclesia de mysterio Incarnationis. Et sic sanctissimum Cor Iesu est vere ac proprie Cor Verbi divini, cui unitur, non unione quacumque accidentali (tunc enim non esset vere Cor divinum); nec unione essentiali (tunc enim non esset vere Cor humanum), sed unione personali, qua, manentibus integris naturis divina et humana, persona in duabus subsistens est Verbum divinum; unde patet quod sanctissimum Cor Iesu sit Verbo Dei substantialiter unitum.

Consequentia. Est ergo maximi et ultra aestimandum Cor Iesu, quo nil magnificentius in coelo et in terra. Si enim, quanto magis rarae sunt ac pretiosae, eo divitias et obiecta divitiarum (puta: adamnantem purissimum et mole maximum) amamus; nullae sunt comparandae magnificentia et singularitate Cordi huic, quia est Cor unitum unico Verbo Patris, qua unione « contraxit se maiestas, ut seipsum limo nostro coniungeret, et in persona una sibi invicem uniretur Deus et limus, maiestas et infirmitas, tanta sublimitas et tanta vilitas » (1). Et si gratiae dona aestimamus, quibus sancti ad intimam cum Deo unionem affectuum et voluntatis pervenerunt, qua nihil sublimius; quanto magis aestimandum Cor personaliter Verbo Dei unitum? Nam, ut inquit D. Bernardus: « attende sicut in illa singulari Divinitate, Trinitas est in personis, Unitas in subsistentia; sic in ista speciali mixtione, Trinitas est in subsistentiis; in personis Unitas. Verbum enim et anima et caro in unam convenere personam; et haec tria unum!; et hoc unum tria!; non confusione substantiae, sed unitate personae » (2).

Affectus. O Cor Iesu divinissimum, hominum atque angelorum aestimatione dignum!

(1) D. BERN. Serm. 3, *Vig. Nativ.*

(2) D. BERN. loc. cit.

Tu aeterno Verbo indissolubili nexu coniunctum. Tu summi Dei verum Cor, ipso Deo dignum, Dei sanctitate sanctum. Divinae bonitatis, charitatis, misericordiae vere particeps, cuius omnes affectiones et sensus infinitae Dei maiestati condignas esse necesse est. O Cor ineffabile ac vere incomprehensibile, infinitis laudibus, infinitisque obsequiis merito prosequendum!... Ad Te igitur supplex accedo, o Cor milies adorandum! Tu me, iustissimum laudis et adorationis tributum tibi debitum deferre conantem, adiuva, atque in devotorum tuorum numero adscribi ardentem cupientem, admitte. Ecce infinitam tuam dignitatem et excellentiam agnosco. Te quam possum demississime veneror, et prostratus adoro... Affectiones ergo meas omnes tuis, o sacratissimum Cor, affectionibus coniungo, hocque fretus adiutorio ac societate, me Tibi totum offero, meaque omnia tuae gloriae penitus consecro. Tu vota clemens exaudi ac perface. Amen (1).

Deprecatio. Deus, qui de beatae Mariae Virginis utero, Verbum tuum, Angelo nuntiante, carnem suscipere voluisti, praesta supplicibus tuis; ut qui vere eam Genitricem Dei credimus, eius apud te intercessionibus adiuvemur. (Ex Missa de Annuntiat.).

(1) Ex P. GALLIFET. *Exercit. laud. et adorat. ad Cor Iesu.*

